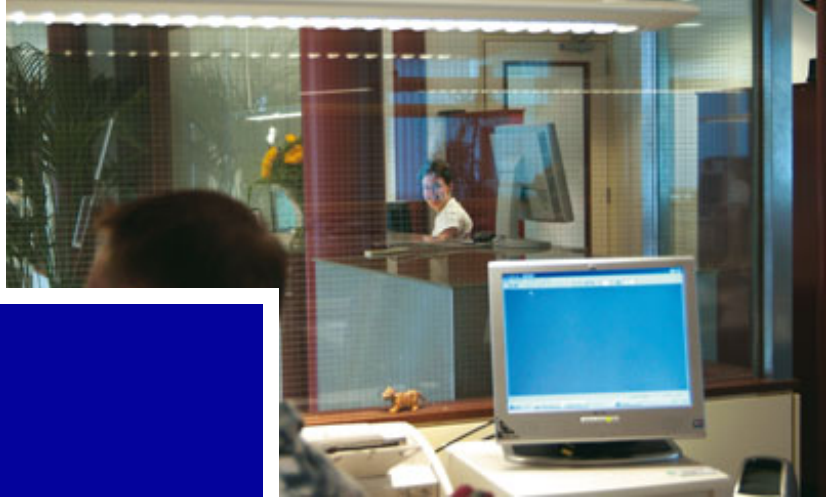

Rabobank

Rabobank Cijfers & Trends

Branche-informatie

Accountants, administratiekantoren en belastingconsulenten

Accountants, administratiekantoren en belastingconsulenten geven adviezen op administratief, fiscaal en financieel gebied. De registeraccountants (RA's) en Accountant-Administratieconsulenten (AA's) zijn als enigen bevoegd tot de afgifte van accountantsverklaringen bij jaarrekeningen. De belastingconsulent adviseert met name over fiscale vraagstukken. De administratiekantoren leveren administratieve diensten aan het MKB en aan particulieren.

Trends

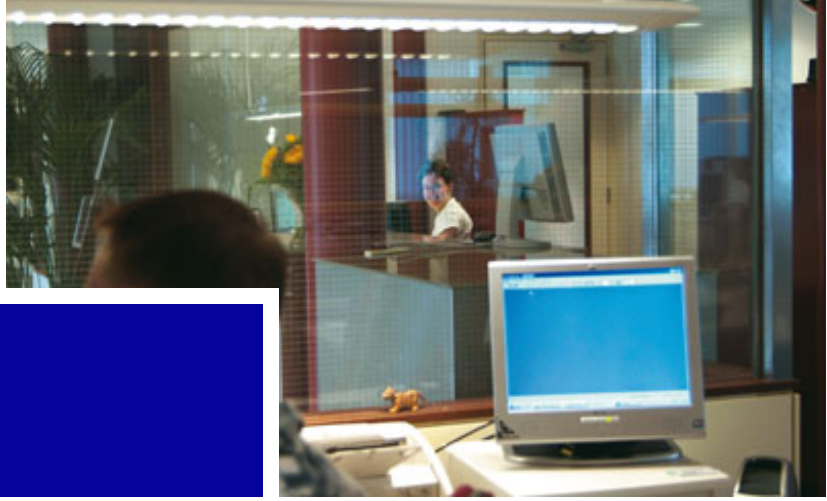
- Nieuwe vormen van dienstverlening zijn noodzakelijk om de omzet op niveau te houden;
- Strategisch advies wordt steeds belangrijker;
- Consolidatie in de branche;
- Automatisering zoals SBR, digitale rapportages en e-facturering;
- Behoeftte aan administratieve dienstverlening groeit in het kleinbedrijf;
- Meer transparantie in prijzen en werkzaamheden.

Kansen en bedreigingen

- De stijgende automatiseringsgraad bij MKB-bedrijven en de opkomst van internetboekhouden verminderen het werkaanbod op het gebied van eenvoudige boekhoudkundige activiteiten en vergroten de vraag naar advisering;
- Er liggen kansen om relaties meer te adviseren bij strategische vraagstukken. Uiteraard is advisering op financieel vlak van belang. De klant vraagt echter om meer toegevoegde waarde;
- De steeds veranderende wet- en regelgeving, zowel wat betreft de eigen branche als die van klanten;
- Het proactief kunnen toepassen van relatiebeheer is niet iets wat actief wordt meegenomen in het opleidingspakket van de accountant. Hier mag meer aandacht voor komen;
- Voor kwalitatief hoogwaardige administratiekantoren ligt een grote kans op het verder verstevigen van de positie in het MKB;
- Voor de consultancytak is een ander type accountant nodig dan voor de auditdiensten. Hier zien we dan ook een instroom van jongeren met andere studie-achtergronden.

Rabobank

Rabobank Cijfers & Trends

Branche-informatie

Perspectief

In 2012 wordt een nog altijd toenemende consolidatie onder accountants verwacht. Vooral middelgrote kantoren hebben een grotere schaal nodig om aan de veranderende wet- en regelgeving te kunnen blijven voldoen. Klanten zijn door de recessie prijsbewuster geworden en dit leidt tot aanzienlijke prijsdruk. Accountants moeten daardoor meer leveren tegen gelijkblijvende of zelfs dalende prijzen. Om marges op peil te kunnen houden, zullen zij hun dienstverlening moeten aanpassen. De afgelopen twee jaren bleven de omzetten in de branche dalen. Voor 2012 is de verwachting dat de omzet verder zal dalen met ca. 1-2%. Toch is er in een dalende markt ook sprake van kansen. Denk bijvoorbeeld aan het invullen van de dienstverlening aan het kleinbedrijf. De administratiekantoren of accountants die als eenpitter opereren kunnen hierbij een sterke rol spelen.

Klanten stellen steeds hogere eisen aan hun accountant. Zij willen dat de accountant verder kijkt dan alleen de jaarrekening en de controlewerkzaamheden. Klanten zijn overigens niet bereid hiervoor meer te betalen. Ze verwachten dat de accountant zich opstelt als strategisch partner, een adviseur die ze persoonlijk informeert over belangrijke ontwikkelingen voor hun bedrijf en op de hoogte is wat er in hun branche speelt. Specialisatie op bepaalde terreinen wordt meer gevraagd.

Innovatie is een belangrijk middel om de groei een nieuwe impuls te geven. Dit helpt kantoren om in nieuwe marktsegmenten toe te treden en het ontwikkelen van nieuwe diensten. De sleutel tot de ontwikkeling van nieuwe producten en diensten ligt bij hoog gekwalificeerd personeel en een goed kennissysteem. Ook door de ontwikkeling van nieuwe ICT-toepassingen kan efficiënter worden gewerkt en meer inzage worden gekregen in de financials van een bedrijf.

Vraag

Het bedrijfsleven en met name het MKB heeft in toenemende mate behoefte aan kwalitatieve, geïntegreerde ondersteuning en bijstand op het terrein van:

- Controle van de gegevens en een verklaring over de betrouwbaarheid van de informatie;
- Fiscale regelgeving en verwerking van loonadministratie;
- Subsidieaanvragen;
- Juridische aspecten en conflictoplossing;
- Strategisch advies, invullen van strategisch partnerschap;
- Financieringen: een onafhankelijke beoordeling van investeringsplannen wordt vaak als voorwaarde gesteld door de bank of andere belanghebbenden bijvoorbeeld de franchisegever. Het management van de bedrijven vraagt een deskundige analyse van de informatie, zodat deze vervolgens kan worden gebruikt voor strategie- en beleidsvorming. De accountant heeft een vertrouwensrelatie met de ondernemers. Hij verbindt conclusies aan de gepresenteerde cijfers en doet beleidsaanbevelingen;
- Er is een groep van circa 11.000 bedrijven, meestal grotere rechtspersonen, waaronder de beursgenoteerde bedrijven, die een controleplicht hebben en daarvoor een accountant inschakelen. Ook niet controleplichtige bedrijven geven vaak opdracht aan accountants voor een accountantscontrole en een accountantsverklaring. Ten aanzien van deze assurance-opdrachten hebben de RA-accountants een monopoliepositie;
- Veel zzp'ers hebben behoefte aan ondersteuning. Voor accountantskantoren is het dan wel noodzakelijk om de automatisering goed op orde te hebben om dit efficiënt te kunnen doen. De adviesvraag bij zzp'ers is over het algemeen laag.

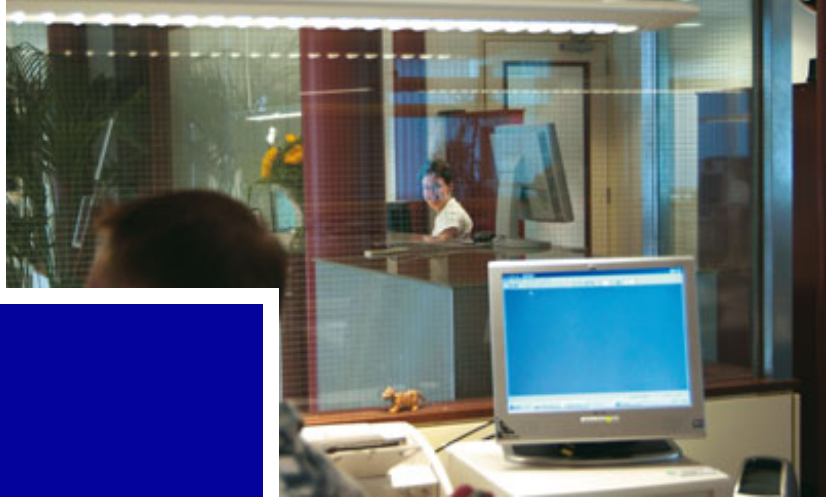
Aanbod

Ons land kent circa 1.940 RA-kantoren, 3.030 AA-kantoren, 3.705 belastingconsulenten (kantoren) en circa 15.195 administratiekantoren.

Voor een overzicht van de grootste accountantskantoren in Nederland, klik [hier](#) (bron: Accountant.nl).

Rabobank

Rabobank Cijfers & Trends

Branche-informatie

De diensten van accountants kunnen naar een drietal hoofdgroepen worden onderscheiden, te weten:

- de controle van de jaarrekening uitmondend in een accountantsverklaring, het melden van eventuele onvolkomenheden en het doen van aanbevelingen op het gebied van de administratieve organisatie en controle;
- de administratieve dienstverlening, zoals het geheel of gedeeltelijk namens de cliënten bijhouden van de administratie en/of het samenstellen van de jaarrekening;
- specifieke opdrachten, zoals advisering op het gebied van overname van ondernemingen, fusies, automatisering, werving en selectie strategische advisering en ondersteuning bij benchmarking, waarbij de onderneming wordt getoetst aan een ideaalbeeld;
- Fiscale dienstverlening.

De registeraccountants (RA's) en Accountant-Administratieconsulenten (AA's) zijn als enigen bevoegd tot de afgifte van accountantsverklaringen bij jaarrekeningen. De belastingconsulent/fiscalist adviseert met name over fiscale vraagstukken. De administratiekantoren leveren administratieve diensten aan het MKB en aan particulieren.

De belastingadviseurs bieden vooral diensten aan bij belastingaangifte, bedrijfsovernames en dergelijke van belastingadviseurs.

Administratiekantoren voeren met name administraties en stellen de jaarrekening voor hun relaties op. Ook nieuwe activiteiten worden door deze ondernemingen gestart. Dit is ook noodzakelijk want het traditionele boekhouden wordt steeds verder geautomatiseerd en levert steeds minder werkaanbod op. Daar staat tegenover dat informatietechnologie (internet) nieuwe diensten genereert bijvoorbeeld het zogenaamde internetboekhouden.

Aantal ondernemingen

	2008*	2009*	2010*	2011*	2012*
Registeraccountantskantoren	1775	1900	1965	1940	1940
Accountantskantoren (AA-consulent)	2285	2410	2515	2795	3030
Boekhoudkantoren	12350	13265	14320	14830	15195
Belastingadviesbureaus	2910	3110	3290	3470	3705
Overige administratiekantoren	2225	2385	2540	2890	3435
Toelichting: * voorlopige cijfers					
Bron: CBS, peildatum 1 januari					

Omzet

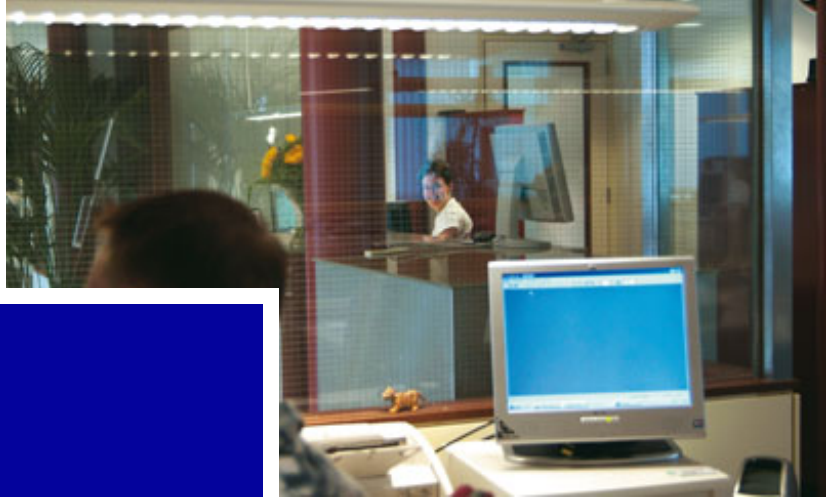
De afgelopen 2 jaar zijn de omzetten in de branche gedaald. Het jaar 2011 sloot af met een omzetkrimp van 1%. In de eerste kwartalen van 2012 is de krimp zelfs nog groter: -2,4% en -1,3%. Ook de verwachtingen voor de rest van 2012 zijn niet positief als gevolg van toenemende concurrentie en prijsdruk.

De accountancy sector is uiteraard afhankelijk van de economische situatie, wat de vraag onder druk zet. Voor 2012 wordt een daling van de omzet verwacht van zo'n 1-2% en voor 2013 een stabiele tot lichte daling van de omzet (0% – minus 1%). Verder wordt een aanhoudende druk op de tarieven en marges verwacht. Dit wordt onder andere veroorzaakt door meer kritische klanten en meer transparantie. Met name de omzet op de auditdiensten staat onder druk, aangezien dit steeds meer als een commodity wordt gezien. De prijs voor adviesdiensten is nog redelijk stabiel.

De concurrentie zal blijven toenemen door consolidatie in de sector en verandering in wet- en regelgeving. Schaalgrootte is

Rabobank

Rabobank Cijfers & Trends

Branche-informatie

belangrijk om druk op marges te kunnen compenseren.

Belangrijk bij het bepalen van de omzet is de productiviteit, dit moet op circa 85% liggen. Daarnaast telt het aantal declarabele uren dat kan worden geschreven. De prijzen voor adviesdiensten liggen aanzienlijk hoger dan voor auditdiensten. De verdeling audit/advies ligt bij veel kantoren rond de 70/30, maar de verwachting is dat hierin wel een verschuiving zal plaatsvinden naar circa 60/40.

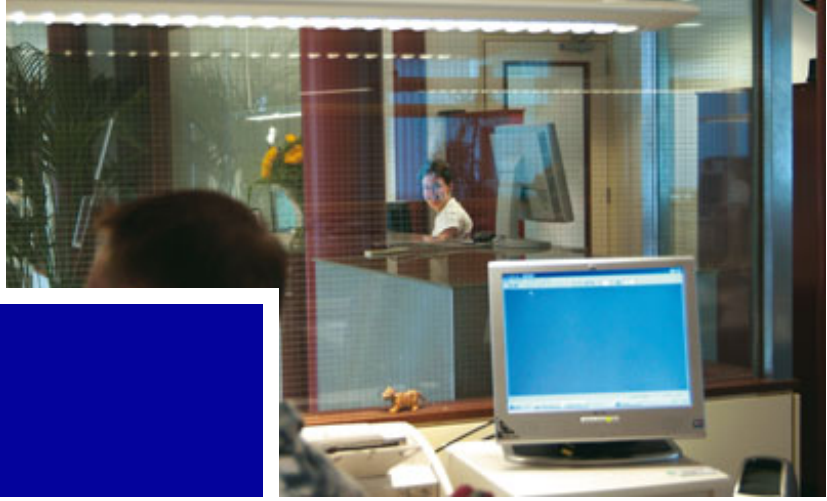
In de branche zijn een viertal zeer grote accountantskantoren (vooral registeraccountantskantoren) en een aanzienlijk aantal kleine kantoren actief. De veertig grootste kantoren boeken circa 55% van de totale omzet in de branche. De totale omzet ligt op ca. 7 miljard euro, hiervan wordt 70% gerealiseerd door de accountantskantoren.

Omzetmutaties (in % t.o.v. voorafgaand jaar)

	2007	2008	2009	2010	2011
Waardemutatie	5,0	4,9	2,0	-1,1	-1,0
Bron: CBS					

Rabobank

Rabobank Cijfers & Trends

Branche-informatie

Achtergrondinformatie

Vakbladen

Accountant

Activa

Accountancynieuws.nl

Het Register

De Accountant

Exposé

Fiscaal Up to Date

Maandblad voor Accountancy en Bedrijfseconomie (MAB)

Vakstudie Nieuws

Weekblad voor Fiscaal recht

Organisaties

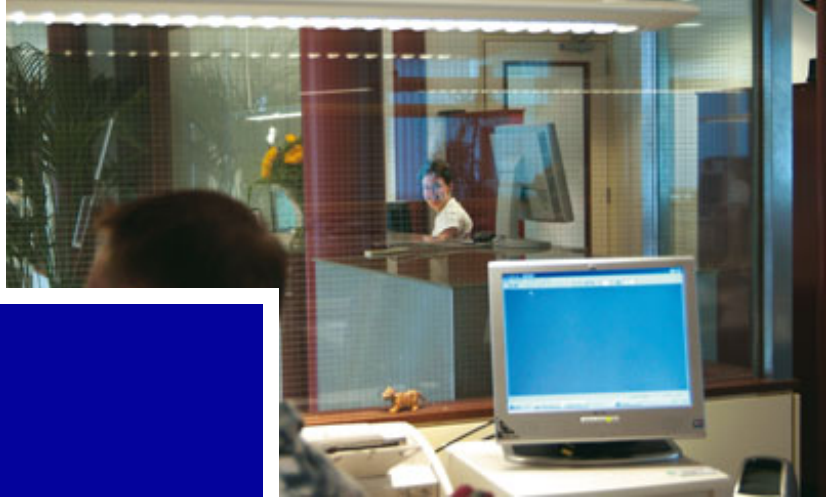
Naam	Plaats	Telefoonnummer	URL
Register Belastingadviseurs	Culemborg	(0345) 54 70 00	www.rb.nl
Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA)	Amsterdam	(020) 301 03 01	www.nba.nl
Nederlandse Orde van Administratie- en Belastingdeskundigen (NOAB)	Den Bosch	(073) 614 14 19	www.noab.nl
Nederlandse Orde van Belastingadviseurs	Amsterdam	(020) 514 18 80	www.nob.net
Samenwerkende Registeraccountants en Accountants-administratieconsulenten (SRA)	Nieuwegein	(030) 656 60 60	www.sra.nl
Vereniging van Accountants en belastingadviseurs (VLB)	Amersfoort	(033) 453 53 30	www.vlb.nl

Rabobank Cijfers & Trends

Al meer dan vijfendertig jaar biedt de Rabobank met Cijfers & Trends betrouwbare branche-informatie. Via www.rabobank.nl/cijfersentrends is deze informatie gratis te raadplegen. U vindt er onze thema-updates, branche-informatie en sectorprognoses. Ook kunt u de prestaties van uw bedrijf vergelijken met die van andere bedrijven in uw branche.

Rabobank

Rabobank Cijfers & Trends

Branche-informatie